

Motion till riksdagen

1989/90:Sk89

av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1989/90:110 Reformerad
inkomst- och företagsbeskattning

1. Inledning

Folkpartiet anser att propositionerna om reformerad inkomst- och företags- skatt resp. reformerad mervärdeskatt innebär en efterlängtd och viktig för- ändring av det svenska skattesystemet.

Vi har länge arbetat för ett skattesystem som gör det lönsamt att arbeta, spara, studera och satsa på företagande. Senast för några år sedan lade folk- partiet fram ett förslag till nytt skattesystem med

- kraftigt sänkta marginalskatter
- återinfört automatiskt inflations skydd
- enhetlig kapitalbeskattning
- ökad rättvisa i beskattningen av arbete resp. kapital.

Därför välkomnar vi att en reform enligt dessa huvudlinjer nu kommer att förverkligas.

2. Samhällsekonomiska effekter av skattereformen

Det svenska skattesystemet har länge varit ett av de mest allvarliga systemfe- len i svensk ekonomi. Det har under 1980-talet blivit alltmer uppenbart att skattesystemet och de många skattehöjningarna har gjort aktiv skada på den svenska ekonomin. Den ekonomiska utvecklingen skulle idag varit betydligt bättre om reformeringen av skattesystemet hade inletts tidigare och om de senaste årens skattehöjningar kunnat undvikas.

Skattereformen kommer, framförallt på längre sikt, att leda till betydande positiva samhällsekonomiska effekter. Genom ett skattesystem som stimule- rar ett bättre utnyttjande av resurserna skapas en ekonomi med större ut- vecklingskraft. Därigenom kan den ekonomiska tillväxten öka.

Debatten om de s.k. dynamiska effekterna har kommit att koncentreras på ökat arbetskraftsutbud som en följd av att det kommer att löna sig att arbeta. Detta är en viktig effekt. Storleken kan väntas bli betydande enligt de underlagsutredningar som skatteutredningen låtit utföra.

Icke desto mindre är det enligt vår uppfattning troligt att andra dynamiska effekter kommer att bli än mer betydelsefulla. Vad det handlar om är möjlig- heter för marknadsekonomin att fungera bättre. Dagens skattesystem med- för att skattehänsyn styr ekonomiska beslut både i företag och hos hushåll i

alldeles för hög utsträckning på bekostnad av samhällsekonomiskt korrekta signaler.

Det nya skattesystemet medför att ett stort antal snedvridningar och felaktigheter i användningen av resurser försvinner. Inte minst viktigt är att effektiviteten i användningen av kapital kommer att öka när inläsning av gamla vinstmedel minskar som en följd av den nya företagsbeskattningen. En effektiv kapitalmarknad där kapitalet används där det ger störst avkastning kommer att öka effektiviteten. Effekten blir att utbytet av insatta resurser ökar.

Under det senaste decenniet har den ekonomiska tillväxten i Sverige nästan enbart byggd på att mängden arbetstimmar har ökat. Produktionsresultatet per timme har däremot utvecklats mycket svagt. Det finns flera orsaker till detta, men den viktigaste enskilda faktorn är det egendomliga skattesystemet. Det har fungerat som en bromskloss i det ekonomiska maskineriet – nu blir skattesystemet i stället ett smörjmedel.

Genom att den ekonomiska tillväxten stimuleras skapas resurser för att förbättra livsvillkoren för det glömda Sverige, t.ex. handikappade, gamla och långtidssjuka. Enligt vår uppfattning behövs omfattande insatser på dessa områden. Vi har i åtskilliga motioner utförligt redovisat inriktningen på de åtgärder vi förespråkar.

En ökad ekonomisk aktivitet leder till att skatteintäkterna för stat och kommun ökar. Det är ytterst angeläget att detta utnyttjas för att sänka det totala skattetrycket.

Summan av skatter och avgifter som andel av bruttonationalprodukten, BNP, är nu drygt 56 procent. Denna kvot kommer att sjunka 1991 med ca 2 procentenheter som en följd av skattereformen och det s.k. ekonomiska krispaketet och av att vissa tillfälliga skatter faller bort. Folkpartiet anser det nödvändigt att ytterligare steg tas för att sänka skattekvoten ned till ungefär hälften av BNP.

Fortsatta skattesänkningar bör i första hand ske genom att den allmänna mervärdesskatten sänks. En sådan skattesänkning är fördelningspolitiskt neutral, vilket underlättar genomförandet.

Det är också angeläget att den totala skattebelastningen på sparandet begränsas. Vi föreslår nedan att sänkningar genomförs i framför allt förmögenhetsskatten. Även därefter är det angeläget att utvecklingen av sparandet följs med stor uppmärksamhet med hänsyn till den ökade internationella rörlighet som finns sedan valutaregleringen avskaffats. Om oönskade effekter uppkommer måste dessa motverkas genom ytterligare förändringar i beskattningen av sparandet.

Sänkningen av inkomstskatten i kombination med begränsningar av avdragens värde bidrar till att det kommer att löna sig bättre att spara och att det blir mindre förmånligt att låna. Mot bakgrund av det stora och snabbt växande bytesbalansunderskottet är dessa effekter särskilt angelägna.

Skattereformen kommer att ge ett väsentligt bidrag till en bättre ekonomisk utveckling i Sverige. Den kan emellertid inte lösa alla problem. I vår motion med anledning av kompletteringspropositionen kommer vi närmare att utveckla vår syn på vilka övriga förändringar i den ekonomiska politiken som enligt vår uppfattning krävs.

3.1. Fackföreningsavdraget

Propositionen bygger på principen om enhetlighet och en bred bas för inkomstbeskattningen. En stor mängd avdrag resp. skattereduktioner avseende inkomst av tjänst föreslås därför avskaffas. I de underlagsutredningar som RINK lät utföra framfördes som självklart att även skattereduktionen för fackliga avgifter skulle avskaffas. Trots detta föreslår regeringen att denna skall finnas kvar.

Folkpartiet anser att fackföreningsavdraget skall avskaffas. För att upprätthålla neutralitet bör också företagets rätt att göra avdrag för medlemsavgift i arbetsgivarförening reduceras.

3.2. Sociala avgifter på vinstandelar

Regeringen föreslår att fulla sociala avgifter även fortsättningsvis skall tas ut på vinstandelar. Folkpartiet anser att anställdas bundna vinstandelar inte kan betraktas som förvärvsinkomst. På dessa bör alltså inte sociala avgifter utgå.

3.3 Förmögenhetsbeskattningen

Regeringen har låtit bli att i detta sammanhang behandla förmögenhetsbeskattningen. Detta är underligt eftersom förmögenhetsskatten är en del av den totala skatten på kapital. Det vore naturligt att beakta denna när övriga kapitalskatter reformeras.

Förmögenhetsskatten bör sänkas. Dels genom en kraftig höjning av det skattefria grundbeloppet, dels genom att skatten görs proportionell varvid en lämplig nivå kan vara 1 procent. Den s.k. begränsningsregeln måste förändras så att även de som berörs av denna får sänkt marginalskatt. En rimlig nivå är ca 50 procent, här liksom i inkomstbeskattningen.

Dessutom bör sambeskattningen av makars, och i förekommande fall barns, förmögenheter avskaffas.

3.4. Arvs- och gåvoskatt

Det skattefria gåvobeloppet bör höjas från 2 000 kronor till 10 000 kronor. Det har under lång tid varit nominellt oförändrat och det reala värdet har sjunkit kraftigt.

Grundavdraget i arvsbeskattningen bör höjas och arvsskatteskalen sänkas till maximalt 50 procent. Dessutom måste skalan inflationsskyddas.

Folkpartiet anser att en avdragsrätt för gåvor till ideella och humanitära ändamål bör skapas. Liknande regler finns i många andra länder. Avdragsrätten bör utformas så att avdrag medges inom en viss beloppsram för gåva från enskild person till svenska biståndsorganisationer och till trossamfund.

Förmögenhetsskatten på arbetande kapital i företag leder till svåra problem för många företag. Det faktum att skatt betalas på maskiner och byggnader medför ett mycket högt skatteuttag vilket försvårar vid ägarskiftet och investeringar. Förmögenhetsskatten på arbetande kapital bör därför avskaffas.

3.5. Omsättningsskatten på aktier

Omsättningsskatten på aktier har inneburit att aktiehandeln väsentligen fördyrats. Handeln har flyttat utomlands vilket har förstört de goda möjligheter Sverige annars skulle haft att utvecklas till ett centrum för värdepappershandel och exportör av finansiella tjänster.

En halvering av omsättningsskatten är inte tillräcklig. Den bör avskaffas helt.

3.6. Övrigt

Som framgår av andra motioner anser vi att inkomster från bär-, svamp- och kottplockning upp till 5 000 kronor även fortsättningsvis bör vara skattefria.

Vi anser även att reglerna för mervärdesskatten bör ändras i förhållande till propositionerna på så sätt att konserter och cirkus undantas från moms.

Som framgår av propositionen skall effekterna för de ideella folkrörelserna särskilt följas. Om några oönskade effekter därvid skulle uppkomma, vilket inte kan uteslutas, är det utsagt i propositionen att regeringen skall återkomma med motverkande åtgärder. Vi anser att detta är både viktigt och självklart. De ideella folkrörelser som nämns som exempel i propositionen är idrottsrörelsen och handikapprörelsen. Det finns flera andra ideella folkrörelser som måste jämföras med de i propositionen nämnda och som likaväl kunde valts som exempel. Vi vill särskilt framhålla trossamfunden som en sådan ideell folkrörelse.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattereformens samhällsekonomiska effekter,
2. att riksdagen beslutar avskaffa avdragsrätten för medlemsavgift i facklig organisation och i samband därmed begär förslag till minskad avdragsrätt för företags medlemsavgift i arbetsgivarorganisation,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att avskaffa de sociala avgifterna på avsättningar till företagsanknutna andel-i-vinststiftelser, där vinstandelarna binds i minst fem år,
4. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en slopad förmögenhetsskatt på arbetande kapital.
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändring av förmögenhetsskatten i enlighet med vad i motionen anförts,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om justering av den s. k. begränsningsregeln vid förmögenhetsbeskattning,
7. att riksdagen beslutar höja det skattefria gåvobeloppet till 10 000 kr.,
8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arvsbeskattningen,
9. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagstiftning om avdragsrätt för vissa gåvor till ideellt och humanitärt arbete,

10. att riksdagen beslutar avskaffa omsättningsskatten på aktier
från den 1 januari 1991.

Mot. 1989/90
Sk89

Stockholm den 2 maj 1990

Bengt Westerberg (fp)

Ingemar Eliasson (fp)

Charlotte Branting (fp)

Birgit Friggebo (fp)

Elver Jonsson (fp)

Daniel Tarschys (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Sigge Godin (fp)

Ingela Mårtensson (fp)

Anne Wibble (fp)

Kjell Johansson (fp)